پرۆژەیەکی دراماتۆرگی بۆ شانۆنامەیەکی سارۆ کین.. نیهاد جامی

ئەم تێکستەی لەردا دەیخوێننەوە کردەیەکی دراماتۆرگیە بۆ شانۆنامەی 4:48 ی نووسەر سارۆ کین، لەپاڵ گۆڕانەوە بۆ ژیاننامەی نوسەر و دامەزاندنی دیدێکی هونەری بۆ دروستکردنی فیلمێکی دەکۆمێنتاری لەبارەی ژیانی نوسەر، بەیە لەپاڵ کارەکتەری نوسەر، فیلمسازێک دەردەکەوێت، ئەم تێکستە بۆ ئەنجامدانی کردەی دەرهێنان نووسراوەتەوە، کە دەبێتە تازەترین کاری شانۆیی من، پەمخۆش بوو لەردا تێکستە دراماتۆرگیەکە بۆاو بکەینەوە.
بۆ دەیالۆگی شانۆنامەکە گۆڕاوینەتەوە سەر تێکستە وەرگۆڕدراوە کوردیەکەی خاتوو باران، هەرچەندە من بۆ زمانی کوردی کاری تیا ناکەم، بەڵام پەمخۆش بوو ئاماژە بۆ ئەو خاڵە بکەم، هەروەها هاوڕێی ئازیزم د. ڕێباز جەلال وەریگۆڕاوەتە سەر زمانی پەخشاندی.

ژوورێک زیاتر لێستدیەی سینەمایی دەچێت، بەهۆی دانانی کامێرا و ڕۆناکی و کلاکێتەوە، لەوە دەچێت خەریکی تەمارکردنی فیلمێکی دەکۆمێنتاری بن لەسەر ژیانی نووسەرێک، سەرەتا ئەمە وێنەگرێک دەبینین، هەر خۆشی دەرهێنەری فیلمەکەیە، لەپشت کامێراکەوە وەستاوە، ئاراستەکەی کامێراکە دەکاتە دیواری دواوەی ژوورەکە وەک ئەوەی نمایشی فیلمێکی سینەمایی بکات، لەسەر شاشەکەی دواوە دەنووسرێت ٤:٤٨، فێتێکی ڕەش کە زیاتر لەنیشاندانی تراکی فیلمێکی کۆن دەچێت، چارلی چاپلن لەسەر شاشەکە دەردەکەوێت، ئەمە ژنێک دەبینین لە سوچێکی ژوورەکە سەیری فیلمەکە دەکات، دەرهێنەر سینەماییەکە کە ژنەکە دەبینێت ئاراستەی کامێراکە دەسوڕێنێتە لای ژنەکە، شاشە سینەماییەکەی دواوەی ژوورەکە دەکوژێتەوە، ژنەکە پّدەکەنێت، لەسەر شێوازی چارلی چاپلن خەی گۆڕیووە، لاسایی ئەو دەکاتەوە، دەست دەکات بە نواندنی چارلی چاپلن، لەپە دەوەستێت، دەچێتە شوێنّکی تریستدیەکە، کامێراکە بەدواویەتی، دەرهێنەر ئاماژەی بە دەکات کە دەست بە قسەکردن بکات.

من ناوم سارۆ کین لەژیاندا پێنج شانۆنامەم نووسی، شانۆ باشترین

شوێنێ بە مرۆڤ تا بە ئازادی خۆت بریندارکانی تیا بنووسیتەوە، کەس نەتوانێت دەستکاری شتەکانت بکات "وەک ئەوەی شتێکی بیر کەوتبێتەوە" یەکەمجار باوکم دەستکاری شتەکانی کردم، من ئەوەم لە یەکێک لە شانۆنامەکانم باسکردووە، هەموو شتێک لە پێش چاوی مندا دەمرێت، بەڵێ مردن و خەکووشتنم هیچ گرنگیەکی نیە، ئاخۆ خەکووشتنی من چارەسەری کێشەکان دەکات؟ یەکەمجار کە ئەو بیرکەی خەکووشتنە سەری هەڵدا، ووتم وا باشە لە کاتژمێر ٤:٤٨ خولەک خەم بکوژم، هەر کاتێک بیری لە دەکەمەوە، دەزانم ئەوە کاتێکی باشە بۆ خەکووشتن، بۆیە باشتر وایە شانۆنامەکەم تەواو بکەم، هەست دەکەم قسەیەکی زۆر هەیە نەمنووسیوە و پێویستە بیاننووسم.

٢

لەگەڵ دەرهێنەر باس لەوە دەکات کە دەکرێت دیمەنێی دواتر لە نەخۆشخانەی وێنە بگیرێت، یاخود کێشەکەی وا بێت گوزارشت لە نەخۆشخانەی بکات، دەرهێنەر خۆریکی گۆڕینی ڕوناکی و کوژانەوەی هەندێک گڵۆپ و داگیرساندن و خولقاندنی کێشەکە لە ڕێی ڕوناکی و ڕەنگەوە، دەرهێنەر تێبینی خۆی لەسەر شوێن و دیمەنەکە پێدەڵێت، لەوە دەچێت هەردوکیان لەسەر گرتەکە هاوئاهەنگ بن، دەرهێنەر شوێنێک دەست نیشان دەکات بۆ وێنەگرتن، سارە کەین ووتی دەبێت، دەرهێنەر خۆریکی خەڵکادەکردنی دیمەنێی داهاتووە، ڕوناکیەکان کز دەکرێن، لەگەڵ ڕەشن بوونەوەی تەنیا سارە کەین دەبینین، لەخۆو هەڵساوو خۆنەکەیمان بۆ دەگۆڕێتەوە، گۆڕانەوەکەی تەکنیکەکە لە ترس و پەکەنین، زیاتر لەدەخێکی شەڕاوێزاو دیالۆگەکانی دەڕێت.
لەخۆمدا چووم بۆ لای دکتۆرێک، وتی هەشت خولەکت ماوە بژیت. لە کاتێکدا نیوسەعاتبوو لە ژووری چاوەڕوانییە نەفرەتییەکەی ئەو دانیشتبووم!

٣

بەدەنگیەکی درۆز خایەن، ترسێک سارە کەین داگیر دەکات، بەناو ژووڕەکەدا دێت و دەچێت، بیر لەشتێک دەکاتەوە، کەوا نازانین چیە، وەک ئەوەی لەگەڵ کەمەڵە مۆسیقیەک قسە بکات، تا خەیان بۆ کەنسەرتی مۆسیقی ئامادە بکەن، بۆتەنیشتیەوە ئامۆژگاری ئۆرکێستڕاکەیەن لەژووڕەکەدایە، داوە لە مۆسیقیە خیاڵیەکان دەکات کەوا دەست پێبکەن، خۆشی لەگەڵیان دەکەوێتە مۆسیقا ژەنین.
مۆسیقاکەی دەوەستێنێت.. هەست ئادەگرێت، هەڵدەستێتەوە، لەناوڕاستی ژووڕەکە دێوەت بخۆوێت، بەڵام هەموو گیانی دەلەرزێت، لەبەر خەیەوە دەڕێت

ـــ من گازم بۆ جولەکەکانداکرد، کوشتاری کوردەکانم کرد، بەمبارانی عەرەبەکانم کرد، سواری منداڵی بچووک بووم لە کاتێکدا داوای بەزەییان دەکرد، گۆپانی جەنگی پڕ لە مردووەکان هی منن، من وامکرد هەمووان ئاهەنگێکی جەبهەن.
دادنیشت، بەدەستەکانی هەردوو قاچەکانی خۆی دەگرت، دەیوت چیرۆکی کەسێک بگێڕتەوە، بەناو جولەکردنی فڕۆکەی ئاسایی وەردەگرت، تەنیا لەکاتی قسەکردن تەنی دەنگی دەگۆڕێت
من چاوەڕێکانت دەمژم و لە قتوویەکدا دەینێرم بۆ دایکت و کاتێکیش من دەمرم، لە جێستەی منداڵی تردا دەمەوە دونیا، بەناو پەنجا قات خراپتر و شێتتر، من ژیانت دەکەم بە دۆزەخێکی داگیرساو،

من مـــــــل نـــــــادەم مـــــــل نـــــــادەم
مـــــــل نـــــــادەم ســـــــێرم
مـــــــۆکـــــــە

ئەستا هەڵدەستێتەوە، سەیری دەوروبەری ژوورەکە دەکات، ئەرکەدینەکەی لەباوەش دەگرێت، دەیوێت بگریت، رونەکی لەسەری دەکوژێتەوە، لە شاشە سینەماییەکەوە سەر لەنوێ دەیبینینەوە، دیمەنێک نیشان دەدرێت سارە کەین بەسەر کورسیەکەوە وەستاوە، کامەرا دەچێتە بەرزاییەوە دەبینین پێتەکی بەملاویە و دەیوت خۆی بکوژێت، بە قاچەکانی کورسیەکەی ژێر پێی لا دەبات، شاشەکە هەش داگڕاوە، ژوورەکە بەتەواوی هەشێن بەتەوە، دەرهێنەر بە نیگرانیەوە کامەرا و کەل وپەلەکانی وێنەگرتن کە دەکاتەوە و دەچێتە دەرەوە، ستەدیەکە بەتاڵ و وەک ئەوەی هیچ شتێکی لە نەبووبێت، هەموو شتێک کۆتایی دێت.

چاوپێکەوتنێکی قلادیمێر پوتین.. ڕۆژگار عومەر

هەفتەی ڕابردوو لە جۆرجیەکی زیرەك و بەرچاودا، قلادیمێر پوتین، سەرۆکی هووسیا بەشداری چاوپێکەوتنێکی لەگەڵ هەڤنامەنووسی ئەمریکی تاکەر کارلسەن کرد، ئەمەش بووە هۆی سەرنج و مشتومڕی نێودەوڵەتی، بەشێك لە میدیای ئەمریکاو سیاسەتمەدارەکان ئەم هەڤنامەنوسیان

تەخوین کرد! گفتوگەکە قووڵ بووەوە بە کەمێک بابەت، تەوانینەکی جیاوازی بە دیدگاکانی پوتین سەبارەت بە کاروباری جیهانی پشکنش کرد. چاوپکەوتنەکە 2 کاتژمێر و 6 خولەکی خایاند. سەرکی ڕووسیا نزیکەی 60 پرسیاری وەرگرت تەنیا لە 23 سەعاتی یەکەمدا ڕاستیەکی گەورەی سەلماند کە خەڵك دەڕئاوا تەنیا نایەوێ گوێ لە سەرکردەکانی خۆی بگرێت ، بەڵکو دەیەوێ گوێ ی لێو بە " دوژمن" کراوەیش بێت، چونکە چاوپکەوتنەکە تەنیا لە ماوەی 23 کاتژمێردا زیاتر لە 150 ملیۆن جار بینراوە، پاش ئەوەی لە تەی کەمەایەتی ئەکس بەاوکراوەتەو لایەن زیاتر لە860 هەزار کەسەوە "لایک" کرا. 269 هەزار جار دووبارە بەاوکراوەتەو.لە کەناڵی یوتیوبی دەڕنامەنوسکە زیاتر لە 8.3 ملیۆن جار بینراوە!
تەوقیتی چاوپکەوتنەکە "گرنگیەکەی" زیاتر کرد، چونکە لە دەخکی پێ لە گرژیی جیۆپلیتیکیەکان و نادڵنیاییە جیهانیەکان سازکرا. ئامادەیی پوتین بە پەیوەندیکردن لەگەڵ دەڕنامەنووسکی ئەمریکیدا، دەنگدانەوەی هەوەکی دیپلەماسییە بە پکردنەوەی دابشبوونی نێوان ووسیاو نەیارانی. گرنگی ئەم جارە گفتوگۆیە ناتوانرێت کەمنرخ بکرێت، بەتایبەتی لە سەردەمکدا کە زانیاری هەڵە و لە خشتەبردنی بەپلان دەتوانێت ململانێیە خوناویەکان فراوانتر بکات.
لە ووی هەڵسەنگاندنی ئەستای پتینەدا؛ سوچکی گرنگی چاوپکەوتنەکە، دەرك کردنی دووبارەی دەڵی گرنگی میدیا بوو لە داشتنی ەای گشتیدا. جختکردنەوەی پوتین لەسەر گرنگی زانیاری دروست و ەاپەرتکردنی بەڵایەن دەنگدانەوەی زۆری هەبوو، چونکە تیشکی خستە سەر پەیوستی تگەیشتنکی هاوسەنگتر لە ووداوە جیهانیەکان بەڵای کەمی گرنگی "دەرفەتی یەکسان" بە هەموو لایەك کە دەنگی بگات و هەروەهاش چاوپکەوتنەکە توانی بەرپرسیارێتی دەڕنامەنووسان و ژەرنالیزمی جدی لە دابینکردنی ووی دووەمی حقیقەت بخاتەو سەر مەزی پیشگەریی دەڕنامەوانی. بەشك لە نەیارانی پتین و سەرکردە سیاسیەکانی دەڕئاواو دەخنەگران دەڵێن:-
" دەنگە ئەو چاوپکەوتنە خزمەتی بە ئەجندای سیاسی پوتین کردبێت بە دەخساندنی سکەیەك بە ئەوەی ئەویش گەانەوەی خۆی بخاتەوە. بە پچەوانەی ئەمش هەندکی دیکە پیان وایە چاوپکەوتنەکە بەشداری کردووە لە بنیات نانی تگەیشتنکی گشتگیرترو نزیکتر لە دیدگای ووسیا، کە دەنگە ئەم چاوپکەوتنە دەگا خش بکات بەڵای کەمی لە نەو ەای گشتی جیهانیدا کە لەبەردەم جنگی خوناوی و بەردەوامدا پرسی گەانەوە بە دیبلەماسیەت بە هەزتر بکات.
چاوپکەوتنەکەی پوتین لەگەڵ تاکەر کارلسەن بە پەردە دیدکی جیاوازی دەخنەگرانەی لەسەر دەخی پیوەندییەکانی ئەمریکا و ووسیا

و ...ی میدیا و پرس جیهانییەکان هەنایە ئاراوە. پرسیارو وەڵامی ڕاشکاوانە لە نەوان سەرکی ڕووسیا و ...ژنامەنووسی ئەمریکییەکەدا، وردەکارییەکی گرنگی لە ئا...زییەکانی دیپلۆماسی نەودەو...تی پشکش کرد و لەوە جەخت لەسەر گرنگی گفتوگۆی کراوە لە ڕووبەڕووبوونەوەی ئەو دۆخانە کردەوە کە جیهانی نقوم بووی ئەم...مان پێناسە دەکەن.ئەم جۆرە چاوپێکەوتنانە ...کی گرنگ دەگ...ن لە کردنەوەی دەرگای داخراوی دیالۆگ، دەرگایەك کە کەم نین ئەو سەرکردە جیهانیانەی دەیانەوە قفڵەکانی تەکمەتر بکەن!

ڕامانێک لە کتێبی "پیرەمێرد لە دەستنووسی چل چیرۆکەدا".. نووسینی و ئامادەکردنی کاک کامەران سوبحان. خوێندنەوەی: ڕۆژگار خالید

سەرەتا دەمەوێت ئەوە بڵێم :
هەر مرۆڤێک لە ئەمە تاوانبار نییە بەو شتانەی دەیڵێت یانیش ئەو کردەوانەی دەیکات بەڵکو تاوانبارە بەو شتانەی لەسەر دەگوترێ ، چونکە لە کۆتاییدا بەو شتانە تاوانبار و سزا دەدرێت و تەنها مەرگی ویژدانی بەسەر دەسپێنرێت کە نەیکردووە ، نەوەک لە ئەستدا تاوانباربێت بەو شتانەی لەسەری دەبێت بە پێی ڕەش ، تەنانەت ئەگەر ئەو تاوانەی ئەنجامیش دابێت چاوپۆشی لێدەکرێت کاتێک دەستەات و هەز هەیە پاپشتی دەکات !!
ئەسی بابەتەکە ئەوەیە :.
بۆچی نووسەران و شاعیران و ...شنبیرانی نەتەوەیی ئەمە وبەووی شتانێک دەکرێنەوە نەیانکردووە یانیش وایان لێدەکەن پێی ڕەش بکەوێتە سەر کەسایەتیان !!
بە وەڵامی ئەو باس و خواسی هەیە
ئەم کتێبە دەستپێکی باشمان نیشان دەدات و نووسەر هەڵدەستێت بە :.

گۆڤاری چل چیرۆک و بەسەرهات لەبارەی پیرەمێردی شاعیر و نووسەران و خۆکی شاری سلێمانی و دەڤەری شارەزوور و ناوچەکە بگشتی .
لەبەر ئەوەی کەمتەرخەمی ئێمە بەبەردەوام کێشە و بەریەککەوتنی هەیە لەگەڵ نوخبەی ڕۆشنبیران و پیاوانی ئایینی و خۆکی ئاسایی لە ژیانی ڕۆژانەمان .
بۆیە دەتوانین بڵێین قسەکان و هەڵوێستەکان نووسینەکان دەمێنێنەوە و لاناچن ، لەپاڵ ئەوەشدا کاریگەریی نەرێنی دەهێنێت و پێگەی کەمایەتی ئەو کەسانە دەشکێنرێت ، کەچی ئەو کەسانە بەبەرزی خزمەتی زمان و وێژەی کوردیان کردووە ، لەسەردەمی خۆیان دەکەونە بەر نەفرەتی زمانی خۆکەکەی .
ئەگەر ئێم پرسە بە پیرەمێرد یان نووسەران و شاعیران ڕاست بێت ، بەگومان بە هەموو کەسێک ڕاستە ، چونکە هەر تاکێک لە ئێمە تاوانبار دەکرێت بەشتێک نەیکردووە یانیش نەیگوتووە یانیش بەشتێک نەینووسیووە .
لەدواجاردا :.
ئەو ڕۆڵە ناشیرینە وا دەکا هەمووان لە یەک ئاست ببینرێن و کەس جیاوازتر و باشتر و زیرەکتر و بەهێزتر نەبێت .
هەر کاتێکیش لە شتێکی بچووک تاوەکو شتێکی گەورە وابکات جیا ببێتەوە چ بەنووسین بێت یا وێرگەڕان یا هەڵوێستێکی نەتەوەیی و نیشتمانی بێت .
بەگومان ڕووبەڕووی دیان تەمێت و بوختان و سوکایەتی و هێرشە و جنێودان و خیانەتی نشتیمانی و تەمەتی دینی و لادینی دەکرێتەوە .
هەر ئەوەشە وادەکا :.
ئینسانی ئێمە و کەسایەتی ڕۆشنبیری ئێمە یا لە قهری فەقیری و ڕزاڵەتی و بەبێ پشت و پەنای بمرن یانیش سەریان هەڵگرن و ناوچەکە بجێ دەهێڵن یانیش واز لە نووسین و خوێندنەوە کتێب دەهێنن لە سووچێکی ماڵەکیان بەدەنگ دەبن کەچی دووبارە سووکایەتیان پێدەکرێت چونکە تەسلیمی واقیع ژیان بوونە .
بۆیە بەدەردی " شەتی دەمرن " کەوا خۆک وایان پێدەڵێن .
ئەوەی بڵای منەوە گەرنگە لەم کتێبە چەند چیرۆکێک وەک خۆی دەنووسمەوە و پوختەیەکی لەسەر دەنووسم .
لە چیرۆکی " نایەم "
" پیاوێک لەناو دەستنووسەکان دەبێت بە تەز "
_ کاتێک شاعیران و نووسەران لەبەر خەم و خەفەت و ئەو هەموو ناو و ناتەرە شارەکان جێدەهێڵن و سەر هەڵدەگرن و شارەکان جێدەهێڵن بەبێ ئەوەی بزانن بۆچی کۆچ دەکەن ؟

بەرەو کوێ کۆچ دەکەن و لە شارەکان هەڵدێن؟
بۆچی دونیای رۆشنبیر ئەمە و ژیانی خەڵکی ئاسایی ئەمە پێ لە کێشە و پێ لە ئاق و کینە ؟
بۆچی دونیای ئەمە پێ لە ووداو و پێشهاتی خراپ و هەر دووبارەش دەبێتەوە !!
وەک ئەوەی قبوولکراونین و بەرژەوەندی کەسانێک هەکاربوو و مرۆڤ ترساوە لەوەی هۆشیار بکرێتەوە .
لە چیرۆکی " دەیەم "
" وەنەوزەک هەموو شتێکی کرد بە خۆڵەمێش"
شێخ مەحمود حەفیدی بەرزنجی کتێبخانەیەکی گەورەی پێ لە کتێبی دانسقەی دەستنووسی سەردەمی ئەمویەکانی بەخشیە مزگەوتێکی دەرین لە گەڕەکی سابونکەران لە شاری سلێمانی ، کتێبخانەکەش پێشتر دیاری میرێکی سەرانی ناوچەی هەوانداز بوو بە شێخ مەحمودی حەفید .
بەڵام
لە بەباکی بیت یاخود بەهەی کەمتەرخەمی یانیش بەدەستی ئەنقەست بێت ئەو کتێبخانەیە لە بەربەیانی زووداگ دەگرێت و کتێبەکان و دەستنووس و قورئانە دەرینەکان دەبنەوە بە خۆڵەمێش و ئەوانەی وەک خزمەتکار و کەسی نوێژخوێن و بێلانە لەم مزگەوتە دەخوون بەهەی گەرمی ئاگرەکە لە خۆ هەڵدەستن !!
پرسیارە جدییەکە ئەوەیە
بۆچی دەبێت ئەو هەموو کتێبە بەباک و بە منەتانە بسووتێن ؟!
بەڵای خەڵکەوە شتێکی وا گرنگیش نییە کتێب و دەستنووس دەسوتێت !!
بەیە ئەوانەی لەم مزگەوتە دەمێننەوە بە درێژایی 30 ساڵ خۆشەویستی زەریان بە ئەم شوێنە هەیە بۆقەهری سووتانی ئەو هەموو کتێبانە دەمرن !!
بۆچی بەدیان و سەدان کتێب و دەستنووس و دیوانی شیعری شاعیران بەهەی باران و لافاو دەفەوتێن و بەڵای خەڵکەوە شتێکی زەر ئاساییە کاتێک مەژووی نەتەوەیەک ئاو دەیبا و دەفەوتێن و " گرنگیکی ئەوتەی نییە " !
وەک ئەوەی تاوەکو ئێستاش مەعریفە لەدوای هەموو شتێکە زەرینەی خەڵکی ئەمە وەک یەکدی دەژین یانیش وەکو چاولەکارن و حەزدەکەن ژیانیان لاسایی بکەنەوە ، زەرینە دژە کتێب و دژە مەعریفە و دژی خوێندنەوەیە .
چیرۆکی " یانزەیەم "
مردنی کتوپڕی شاعیران لەناو دەستنووسەکان
ئەوەی سەیرە لەناو ئەو دەستنووسانەی نووسراوەتەوە مردنی کتوپڕی شاعیران و هەڵهاتن و لەترسی کوشتن و ونبوونی هەندێکیان باسکراوە

!!
لەم چیرۆکەدا هەوڵەوەی دوو خاڵ لە واقیعی ژیانی کۆمەڵایەتی و پەیوەندی نێوان ئینسانەکان دەبینرێ .
1.دزینی کتێب و دەستنووس و دەان و فڕوتانی چەندەها کتێب و فرێشتن و پەدانی دەیان کتێب بە بێگانە و دوژمنانی گەلی کورد کوشتنی نووسین و ووشە و کتێبی ئەوانە .
2.دروستکردنی سەدان تەمەت بە کەسایەتییەکان لەم کاتەدا
وەک
_ پیاوی ئینگلیزە یا پیاوی بێگانەیە !
_ سیخوڕە !
_ هەتیمچی و پیسخۆرە !
_ کەسایەتی بەش هیچ لە بارانەبووە !
جگە لە کۆمەڵێک شتی دیکە هەن و سوکایەتیان پێدەکرێت وەک دژە نەریتە و دژە دین و کافرە و مەشروبخۆرە و قەڵەمفرەشە .
ئەوەی سەیرە ئەوەیە تاوەکو ئێستا قسەی لەسەر دەکرێ کەین ئەوانەی دژایەتی ئەوانە دەکەن ؟
ئایا پیاوانی ئاغا و دەسەاتداران یانیش چاوساغی تورک و فارس و عەرەبن یانیش پیاوانی ئایینی و پارێزەری نەریتی کۆمەڵایەتی کۆنن یانیش خەڵکی ئاسایی و نەخوێندەوارن .
چونکە
ئەوانەی دژایەتی کراون کەسایەتی بەرزن وەک مەولانا خالیدی نەقشبەندی و نالی و مەحوی و پیرەمەرد و دەیان و سەدانی کەس لەپێش ئەوان و سەدان کەسی دیکە لە پاش ئەوان تووشی هەمان دەخ بوونەتەوە .
تەنانەت دوای سەد ساڵ
ئێستاش ئەو دەردە هەر هەیە لە نێوان شاری " هەولێر و سلێمانی" بەیە ڕەشنبیران شارەکان جەدەهەن !!
یانیش کێچ دەکەن بە دەرەوەی وڵات لە پاشان بە دزینی بەرهەمی بێگانە تەمەتبار دەکرێن لە کاتێکدا ئەو کەسانە زیاتر لە زمانێک و دووان و سێ زمانیان زانیوە ئینجا شاربەدەرکراون .
لە کۆتایی دا ئەو قسەی پیرەمەرد دەیکا کاتێک ڕەخنەی لەدەگرن لە ستایشی گۆرانی شاعیر و مەحمود پاشای بابان و ئەمین زەکی بەگ و شێخ حسام الدین نەقشبەندی دەکا .
دەیت ئەو کەسانە چ دەڵێن بابڵێن گرنگ نییە ئەوەی گرنگە ئەوەیە .
من چی لەبارەی ئەم منەوەر هەڵکەوتانەی نەتەوەکەم دەڵەم .
ئەوەی گرنگە بڵەم ئەوەیە
کێن ئەوانەی مانەوە لەنێو مێژووی ئەمەدا دژی ڕەشنبیران و

نووسەران و شاعیران و نووسەرانی کوردبوون و دژی نووسین بوون ؟ یانیش
نووسەران و شاعیران و نووسەرانی کورد خزمەتیان بە نەتەوە و زمانی کوردی و وێژەی کوردی کرد .
بەگومان نووسین دەمەنتەوە و نووسەران و شاعیران و نووسەران بوونە بەشێک لە مێژووی ئەمە .
ئەوانەی قسەیان دەکرد و هەڵەشەیان لە نووسەران دەکرد لەبیرکران و بوونە پەلەی ڕەش بە مێژوویی خۆیان .
بە ئەوەی بزانین نەتەوەی ئەمە چەن ژیاوە ، گرنگە هەر کەسێک لە ئەمە ئەو کتێبە بخوێنێتەوە .
لە کۆتایی دەمەوێت ئەوە بڵێم چەندە سادە دێژین و چەندە سادە بیردەکەینەوە و چەندە بەسادەیی دەبینەوە خۆ بە بە ئەوەی هیچ شتێک هەبێت گرنگ بێت بکەین و پیوستە هەوڵستە بکەین چەندە ترسناکە مرۆڤەکان لەیەکدی بچن .

عێراق گۆڕەپانی گەمەی هاوبەشی ئەمریکاو ئێرانە!.. عوسمان حاجی مارف

عێراق نێک شوێنکی ستراتیژی گرنگ و تایبەتی بە کەماری ئیسلامی ئێران دابینکردوە، بەکو بەهۆی ئەو سامانەی لەگەڵی ئەو هێزە میلیشیانەی کە سەربەخێیەتی و کۆنترۆڵی حکومەتی عێراقیان کردوە، ئێران گەورەترین سودیان لە بەدەست دەهێنێت، بەمشێویەش سەرچاوەی توانا دارایەکانی بە دابینەکات، تاادەیەک قەرەبووی سزا ئابوریەکانی ئەمریکای پەدەکاتەوە.
پرۆژەی فراوانخوازی ئێران، ڕەهەندکی جوگرافی نوێ و فراوانتری وەرنەدەگرت ئەگەر ئیدارەی جۆرج بوش لە ساڵی ٢٠٠٣ وە لە ڕەگەی هێزە میلیشیا ئیسلامیەکانەوە عێراقی ناداستی ئێران نەکردایە، کە ئێستا بەتە بنکەی هەرشکردنە سەر شوێنە سەربازیەکانی ئەمریکا لەسەر سنوری عێراق و سوریا و ئێردن.
ڕووخانی حکومەتی بەعس و گۆڕینی تانها بە ژێردەستی ئێران،

هێگایەکی لە بەغداوە بە بەیروت لە هێگای دیمەشقەوە کردووە، هەروەها بە پشتیوانی بشار ئەسەد هەزە میلیشیاکان بتوواوی خیان ئادەستی "کۆماری ئیسلامی ئێران" و پلانەکانی لە ناوچەکەدا کرد، کە تا ئەمڕۆش ووڵاتانی عەرەبی باجی کۆتنی عێراق بە دەستی ئێران ئەدەن.

ئەگەر ئەو بومەلەرزە عێراقیەی کە بە داگیرکاری لەلایەن ئەمریکاوە پشهات، نەبوایە، کە دواتر لەسایەی دەورو دەخالەتی ئەمریکاو هاوپەیمانەکانی گەڕوای سیاسی هەموو ناوچەکەی گرتووە، "کۆماری ئیسلامی" ئازاد نەدەبو کە ئاستوخە دەورو دەخالەتی لە عێراق و ناوچەکەدا سەرکەوتوانە بسەپێنێت، لەهەمانکاتدا توانی لەم هەلومەرجە تایبەتشدا بوشوویە هەرش بکاتە سەر ئەمریکیەکان لە سنوری سوریاو ئێردەن. بە دنیاییەوە ئەوەی ئاشکرایە ئێران بەبە سەپاندنی خاوەندارێتی عێراق، نەیدەتوانی بونی خێی لە ناوچەکەدا فراوان کات و دەخالەت بکات.

لەگەڵ تێپەبوونی هەر هێزێکدا ئەوە هوون دەبێتەوە کە ئێران توانای مومارەسەی هێزی پارەزری عێراق و سوریا و لوبنان و بشکی یەمەنی هەیە. هەرچەند ئەمریکا دەستی بە هەرشە موشکیەکانی کردوە، بەڵام تائێستا نازانرێت ئیدارەی بایدن چۆن ئەم پرسیە یەکلایی دەکاتەوە، یان چۆن بەو لەدانە لە سنووری سوریا و ئوردن گرفتەکانی لەبەرامبەر ئێراندا ساغ دەکاتەوە. گرنگ ئەوەیە هیچ وەڵامکی هێشنی نییە کە بتوانێت لە سەر زەویدا ئەنجامی هەبێت بەبە گەیانەوە بە عێراق و هەژموونی ئێران بەسەر عێراقدا، کە لەهێگای حکومەتی ئێستای بە سەرکایەتی محمد شیاع ئەلسودانیەوە جێبەجێ دەکرێت، کە ئەم سەرکایەتیەش ئەجێندایەکی ئێرانیە و هیچی تر.

هەرشکی لەمشوویە دەرخەری ئەوەیە کە ئێران زیاتر بەرەوپش دچێت لە هەوڵەکانیدا بۆئەوەی ئەوە دووپات کاتەوە کە دەسەڵاتی باڵای بەسەر ناوچەکەدا بپارێزێت، ئەو هەوڵانەش بە دەرکردنی ئێران لە سوریا و بۆتایبەت لە باشووری سوریا دەدرێن تائێستا هیچ سوودکی نییە.

هەوە هاوەی تائێستا جگیر بووە ئەوەیە کە سیاسەتکانی ئەمریکا لە عێراقدا بگشتی بە بەرژەوەندی ئێران شکاوەتەوە، لەکۆتایدا ئەوانەی ئێستا حوکمەانی عێراق دەکەن میلیشیای تائیفی عێراقین کە ئێران لە ئابردودا لە باوشی گرتبون، هەر ئەم میلیشیایانەن، کە دیانەوێت هێزی ئەمریکی لە عێراق دەربکەن و هەرشە موشکی دەکەنە سەر هێزکانی ئەمریکا.

هەرکەسک لە پراکتیکەکانی ئەمریکادا بپشکنێت، بۆی دەردەکەوێت کە ئەمریکا لە ناوچەکەدا ئامادە نیە هێشی هەبێت لە گەیشتن بە

ئاگربەست لە شەی غەزەدا، وەک ئامادەکارییک بۆ لەکەینەوە لە داهاتووی کارتی غەزە، کە بەرەوووی شکستی وەرانکاری ئیسرائیل بۆتەوە، ئەمریکا لەم بارەیەوە لە گۆڕاوکدایە هیچ ئاسەیکی سیاسی نییە، لەهەمانکاتدا بەدوای ئەوشەوە نیە و لە بەرژەوەندی نیە ئەم شکستە فراوان بۆتەوە.
ئەمریکا باجی پراکتیزەکردنی سیاستێک دەدات، کاتێ کە مامەڵەی لەگەڵ حوسیەکان کردووە، وەک ئەوەی هیچ پەیوەندیەکی نزیک و دووریان لەگەڵ ئەراندا نەبێت، لە ووبەووبوونەوەی بەردەوامی نێوان واشنتۆن و تاراندا، بانگەشەکی ئەوە دەکات کە هاوتای بۆتوانایی ئەمریکایە کە هەڕەشەنگدانەوەی نائامادەیی ئەمریکایە لە ناوچەکەدا، بۆتایبەتی پاش ئەو شکستانەی لە چەندساڵی رابردودا بەسەری هاتووە.
چەنیەتی مامەڵەکردنی ئەمریکا لەگەڵ عێراق هەمای سروشتی ئەو گۆڕاوەیە کە دەرگیرە لەگەڵ هێزە میلیشیاکانی "حەشدی شەعبی" کە دەست بەسەر عێراقدا توندتر دەکەن، هەروەک چۆن "سوپای پاسداران" زۆر بۆتوندی دەستیان بەسەر ئەراندا توندتر کردوە. حەشدی شەعبیش فەرمانەکی بەسەر حکومەتی عێراقدا سەپاند بە چوونە ناو دانوستانەکان بە ئامانجی کردنەدەرەوەی هێزی سەربازی ئەمریکا لە عێراق، ئەم ئامادەبوونە بە کردنەدەرەوەی هێزەکانی ئەمریکا هەشنە کە لەسەر بنەمای نەخشە و خواستی "کەماری ئیسلامی ئەران" ە.
هەر لەم بارەیەوە سەرکەی پەرلەمانی ئەمریکا دەڵێت؛ سەرەک نەبوە هێندەی بایدن سیاستی رازیکردنی ئەران درێژە پێندات.
بەپێی ئەو زانیاریەی کە حزبوڵای عێراق پلاندانەرو جێبەجێکاری هەرشی سەگەشەی سنووری نێوان عێراق و سوریا و ئوردن، ئەمریکا دوای کوژرانی سێ سەربازەکەی تەمەتەکانی ئاراستەی ژەمی ئەران و هاوپەیمانەکانی کرد.
ئەم هەرشەی پێشتر باسمان کرد لە چەند مانگی رابردوودا یەکەمین هەرشی لەم جۆرە نەبووە و دواهەمین هەرشیش نابێت، هەروەها ناتوانرێت لە دەرەوەی چوارچێوەی بەرژەوەندیەکانی ئەران و ئەمریکا لە وڵاتانی ناوچەکەدا خوێندنەوەی بۆ بکرێت.
دوایین پێشهات لەم هەرشەدا ژمارەی کوژراوانی ئەمریکیەکانە، ئەمەش وردەکاریەکە واشنتۆن ناتوانێت پشتگوێی بخات، چونکە وەڵام نەدانەوە بە مانای لاوازی ئەمریکا و بوونی ئەرانی لەدەکەوێتەوە، ئەمەش لە داهاتودا هەڕەشەیە بە سەر بەرژەوەندیەکانی واشنتۆن لە ناوچەکەدا.
لەکاتێکدا واشنتۆن ڕایگەیاند کە وەڵامی ئەران دەداتەوە، و ئامانجی داناوە کە بە فەرمی ئاشکرای نەکردووە، ئایا بژاردەکان

لەنێوان بە ئامانجگرتنی هاوپەیمانەکانی ئێران، یان بە ئامانجگرتنی شوێنەکانی ناو دڵی ئێران دەگمەنە!؟، هەرچەندە ئێستا هەرشە ئاسمانییەکانی بەسەر هێزەکانی هاوپەیمان ئێران دەستپێکردوە، ئایا واشنتۆن شۆک هەڵدەگیرسێنێت کە لەگەڵ ئاستی هەڕەشەکاندا بگونجێت؟ گەر پەداچوونەوە بە ڕاستییەکاندا بکەین، ستراتیژی ئێستای ئەمریکا بەهیچ جۆرێک بە قازانجی نیە خۆی لە شۆکەوە بئاڵێنی، کە بگوازرێتەوە بە ناوخۆی ئێران، ئەمریکا بەدوای سەرنکەوتن و چەقینی نەخشەکانی لە بەرامبەر روسیا لە ئۆکرانیا، هەروەها تەوەگلانی لەگەڵ بنبەستی ئیسرائیل لە غەزەدا، گواستنەوەی شەڕکە بە ناوخۆی ئێران، حەتمیەتی شکستێکی گەورە دەخاتە بەر ئایندەی دابەزینی پلەگەی ئەمریکا لە ناوچەکەدا.
ئەمریکا ناچارە جێبەجێکردنی پڕۆگرام و هەڕەشەکانی، جگە لە ئاستی وبەروبونەوە لە بەرانبەر هێزە میلیشیا هاوپەیمانەکانی ئێران نەچێتە ناو شۆکی فراوانی ناوچەییەوە، لەمەشدا چەند سەرکەوتو دەبێت، دڵرگایەکی کراوە لەبەردەمیدا نیە تا هەنگاوەکانی چونە پێشەوەی بسەلمێنێت.
سەرچاوە ئاگادارەکان لە یەکەم هەرشی ئەمریکی – بەریتانیا بە سەر گروپی حوسیەکان باس لەوە دەکەن کە ئەمریکا پێش ئەنجامدانی هەرشی ئاسمانی بە سەر پلەگەکانیان حوسیەکانی ئاگادارکردۆتەوە، کاتێکی تەواویان پێداوە بە چۆڵکردنیان! ئەمەش دەگەڕێت بە هەماهەنگی سەربازی لەگەڵ قۆڵکی هاوپەیمان لەگەڵ تاران.
هەربۆیە هەرشەکان کاریگەریان لەسەر توانا سەربازیەکانی حوسیەکان نەبوو، لەهەمانکاتدا ئامانجی واشنتۆنیان بە دەستبەرکردنی کشتیوانی دەریای سوور بەدی نەهێنا!
بەرژەوەندیەکانی ئەمریکا و ئێران بەهەی بوونی سەربازی و سیاسی هەردووکیان لە یەک وڵاتدا تێکڕاو بوون، ئەوە دەبینین ئەو بەرژەوەندیانە بەهەی هەندێک جیاوازیەوە تێکدەچن، بەڵام زۆری پێناچێت دەگمەنەوە بە دیپلەماسی و ئارامی.
ئەم ململانێ و گەمە سیاسیەی ئێران و ئەمریکا بەدوای شۆی کێنداو و داگیرکاری عێراق، لە ماوەی سێ دەیەدا مایەی پێشهاتی گەورەترن کارەسات و وێراکاری و نەهامەتی بوو بە دانیشتوانی عێراق و کوردستان، تا ئێستاش، بەتایبەتی لە هەرشی دەندانەی ئیسرئیل بە سەر غەزە ئەم ملاملانێیە، توندپڕچی و دژێکی پڕچیدەتری بە خۆوە نیشانداوە، جگە لە ئیسرائیل لایەنگری فروانبونەوەی شەڕکە نین، بەڵام مامەڵیان لە گەڵ دژێکدا مەترسی گەورەبونەوەی ئەو شەڕە دەخاتە بەر ئۆگرێکی مەترسیدارەوە.
بگشتی لە پێوەند بە دژی ناوچەکەو دەوری جەمسەرە جیهانیەکان

بەتایبەتی روسیاو چین، واپەدچیت دواجار ئەمریکا بژاردەیەکی تری نەبێت جگە لە ناچاری تەسلیم بوون بە ئێران، گەر هەرشیش بکاتە سەر چەند بنکەیەکی هەزە میلیشیاکان کە دەستیپێکردوە، بەڵام لەپەیوەند بە فراوان نەبوونەوەی شەڕی غەززەوە، ناهاوسەنگیەک پێشهاتوە کە کاریگەری لەسەر هاوکێشەی سیاسی لە ناوچەکە داناوە لە کێنداو و هێژهەڵاتی ناوەڕاستدا، لەدوای کۆتنی عێراق بە باڵادەستی کەماری ئیسلامی ئێران، ئەمریکا ناتوانێ بڕیاری شەڕی دژی ئێران گەرم کات، هەروەها شەڕی پاکتاوکردنی دانیشتوانی غەززە لە لایەن ناتانیاهەوە، ریسوایی و گۆشەگیریەکی بەوێنەی لە بەرامبەر ئەمریکا و ئیسرائیلی لە ئاستی جیهاندا نیشانداوە، لەهەمانکاتدا پەیوەندی نەوان یەکێتی ئەورووپا و ئەمریکاش تەواو ئاڵۆز بووە، تا ئەو ئاستەی کە بڕیتانیا نزیکترین دەست و هاوپەیمانی ئەمریکایە، لەوە نیشاندانی جیاوازی سیاسیە لە بەرامبەر ئەمریکادا.
بەڵام لە گەڵ هەموو ئەوانەشدا کێتایی ئەم ململانێ و بارگرژیە، چونە دڕاوەی هەڕەکانی ئەمریکایە لە ناوچەکە و کێتایی هێنانە بە دەسەڵاتی کەماری ئیسلامی ئێران.

ژانی تەنیایی.. ستار ئەحمەد

سبەی دەڕۆی
دەبمە هەڵۆ و
چەند دڵۆپکم پێدەنووسی
حەرفێك ناکەیت بەمیوانم
وەکوو مەلەك
لەبەچووی خۆی جوێتەوە
ڕەحم لەگەڵ تۆدا دەفڕێ
دڵم بە ژانی تەنیایی دەکرێتەوە
کەچوونەوە
مەمخەرە نێو
دەریای خەمی بیرچوونەوە
من لەعومری خۆم وەسم

ژوانی تێ

لەیادی گۆا دەمژێنێ
رەنگە بەبیرتا رابوورم
کسپەی شیعرێکم راتژەنێ
ئەگەر شەوێك
گوێە ئەستێرەی عەشقم هەوەری
پەنجەرەی سۆزت دانەخەی
لەسووچێکی ژوورەکەتا
جێیکەرەوە
سبەی دەێی
ڕحم لەگەێ خۆتا مەبە
بێ چەند ساتێك بمدەرەوە
هەتا بتوانم بۆت بژیم
شیعری جوانترو جوانترت بێ بنووسم
وەك چۆن گەۆا
لەقەدو لاسکی دایبۆن
دەستی نەمان هەیدەگرێ
کەجمدەی
چاوی وەنەوز دامدەپۆشێ
ویژدان لەدەروونما دەمرێ
چاوەوانم
لەسێبەری نیگایەکتا
بەخوێنی زامی هەناوم
پەەی یادت بنەخشێنم
عومرێکی نوێم پێدەبەخشی
گەر لەخەونیشا بتبینم

ستار ئەحمەد

•

شیعـــــری دەفتەر.. نووســـــین و

خوێندنەوەی بەکر ئەحمەد

https://www.youtube.com/watch?v=pw7qMkx83Xo

پیاسەیەک لە گۆڕ پاڤە تالەبانی دا.. شاخەوان سعید سەنگاوی

ئەگەر سەردارانی سیاسی هەرێم دەتانووت ڕووی خەتان و شەفەکانتان سپی بێت، ئەوا باشترە لە چواردەورەکەی خەتانەوە دەستپێ بکەن. ئەویش لە کاتگای گوڵگرتن لە خەنکی دەرەوەی حەرم سەراکنتان، نەک ئەو مەگەر لە ناوڕکارەی کە لە چواردەورتان بوونی هەیە هەرگیز ڕۆژێک نابیستن ناوڕکارەک پێچەوانەی قسەی ئەوە قسە بکات. چونکە لە ترساندا برستی قسەیان نیە. بەڵام وەرە من پێتان دەڵێم لە هەرەمە گچکەیەی خەماندا نەک کۆخایەک بگرێ سەدان و هەزاران کۆخا هەیە بەڵام بەناو ناونیشانی جەراو جەر، کەواتە گوێبگرێ من مشتێک لەو خەرمانەت بێ باس دەکەم چاوەڕێی ئەوە و شەفەکانتان دەبم، یان قەناکانی ئەوان بەوخۆنی، یاخود ماڵە سەدوچل مەتریەکەی من.

زەر دوور ناکەوەوە لە سەرووی ماڵەکەی خەتەوە کە بەیانیان تەماشایەکی گەیژە و ئەزمەڵە دەکەیت ئەوە نابینیت کە چون ئەو شاخە هەنجن هەنجن کرا بێ کە؟ کەواتە نەک نەزانیت من پێت دەڵێم بێ پێ کردنی گیرفانی کەمەڵێک سەرانسەنی دیکە، بەڵام لە بەرگێکی یاسایدا هەدی هەدی گەیژە و ئەزمەر لە خاچ دەدرێت، نەک بێ پێژەی بنیات نانەوەی شار چونکە بنیاتنانەوەی شار بێ پیلان نابێت، بەڵکو بێ پلان و هەنگاو دوای هەنگاو دەبێت. هەر زەر لێت دوور ناکەوەوە چەن سەد مەترێک لەو لای هەواری شار دەبینی چی دەگوزەرێت بەبێ مزایدە و بێ بانگواز سەدان نا بگرێ هەزاران دۆنم زەوی دەدرێت بێ وەبەرهێن کامە وەبەرهێنانە ئەمانە من ناوی دۆنم ئێنفالچی زەوی چونکە تەنها لە خەمی کڵکەکردنی سەفتە دەلارکانی خەیانن. هەندێی لەو بەناو سەرمایەدارانە ئەگەر هەر ئەو زەویەی وەریدەگرێت خەمەندنکی سەرتایی بێ بکەیت دەتوانیت نەک جارێ بگرێ دووجار شەقامی سەد مەتری پێ تەواو بکەی ئەگەر ئەمە ئێنفال نەبێت من

دەپرسم چیە؟ دنیاشم چەند ساڵکی دیکە دەبینیت ئەگەر تەمەن باقی بێت قسەکەم تەواو یان نا. با زۆر نەڕۆین بۆ مەرگ پان چونکە ئەو نەک سەری من بگرە سەری منداڵی بۆربەشکەش سپی دەکات.
بۆیە بەناچاری دەگەڕێنەوە بۆ تاقانە شەستیەکەی شار ئەها تەماشاکە بیرم کەوتەوە ئەڕۆ خۆڕە هەر کەمێک شوقەیەک کەدەچە بۆ ئاسماندا بۆنزینخانەیەکیش قوت دەبێتەوە.
باشە. باش... دەبینە خوارتر ئەڕۆ بۆاست شوێنی بۆنزینخانە حکومیەکەی دووەیانەکە بۆیار بوو بکرێت بۆ پارک کەچی لە پێ زۆیەکەی هەندە بۆپیتە لە جیاتی دار شوقەی تێدا سەوز بوو.
تواخوا بەستە تەماشاکە ئەڕۆ ئەو گەراجی بغداد نیە؟ دەبینیت چی تیا سەوز بووە هەر جەمێنە و پاڵ دێنە بۆجەمێنەوە.
ئەها بۆزمانەکەی خێت هەڤاڵ تەماشایەکی ئەم گردەش بکە ئەو دەڵێی قەڵاکەی کابرایە بۆبام لە ناودا جیاواز.
ئەڕۆ بۆاست بۆ ئیشارەتی ڕاست داگیرسان ئەمە بۆیار وابوو شەستی بەشتی بۆبین چونکە بەس بۆتەماشاکردنیش کاری کارسازان تەواو نابێت جی حەشرەک بۆم مەملەکەتە دەکەن. باشە باش پیاو ناوەڕێت ئینکاریت لە گۆڕدا بکات دێنا خانەکەی منیش دەروخێنی.
ئەڕۆ بۆاست بۆ دەپرسیت ئەی نایبینیت ئەو تاوەری کارەبایە بەپێی بۆنمایەکانیش دەبێت شەقام بێت. ئەباشە منیش دەزانم سیاج کراوە بەس بۆ لەمن دەپرسیت. بۆ لە کاربەدەستانی مەملەکەت بپرسە.
باشە ئەو وازمان هێنا لەو... بۆیی شەقامە! ....
باوکم بۆخوا تۆ ڕاست دەکەیت لەم شەقامە دەڵێت دەست بۆدیوار دەکەین هەرجارە و لە لایکیەوە دەبینین. دەگوێبگرە با ئەمشت پێ بڵەم ئەم شەقامە دەبینیت ئەمە سەد مەتریە دەیان ساڵە تەواو بووە لە پردەکەی ولوبۆ وە دەست پێ دەکات تا دەگاتە شەقامی دەروازە.
بۆیە بۆیە کۆنیسکەیە، بۆیە دەزانم زۆیەکی باش بوو بۆیە وابۆیار بوو بکرێت بۆ پارکێک بۆبام لە پێ خێت خێت کراو خوا لە خێری دەرنەکات خەمان خۆش.....
وریابە ماڵم ئاواکردیت خەریک بوو کەتنەك بنێیتەوە.
چی!!! باوکم بۆخوا درەم لە گۆڕ نەکردیت! بۆیە ئێستاش دەڵێم ئەم شەقامە تەواو بووە بەس لە سەر کاغەز. هههههه.
کورە ماڵت ئاوابێت خاڵی پشکنینی چی ... دەزانم ئەو خاڵی پشکنینە بەس هی ئەو یەکەی نیشتە جێ بوونە یە. خۆشت ناو و ناونیشانەکەی دەبینیت، ئیدی بۆ لەمن دەپرسیت. گرنگ شەقامەکە هەیە.
ئەوانەی خوارەوە شوقەیە. ئە دەزانم کە دەزانیت شوقەیە بەس هەموو شتێ شەرت نیە من پێت بڵێم ئەی ئەو هەموو ئاوێزکارێت بۆچیە با ئەوانیش پێت بڵێن کە چی دەگوزەرێت لەم شاردا.

بەستە … بەستە… من دادبەزم لێرە…. بەی ناوەت چونکە ئاگڕ زانیم شەفەکەت کەوتەکار ئەوکات هەزاران شوێنی دیکە ماوە دەتوانین سڕدانیان بکەین و شەفەکەتی بە بخیتەکار هەر وەک چۆن خستەکار بە قەناکەی کۆخا. بەمنن بەخێر و سەلامەت.

شاخەوان سعید سەنگاوی
Shaxewan.saed@gmail.com

دوو بە چوار.. نەوزاد بەندی

منالانی گەڕەک ، هەموویان ددانەکانیان هەش و کرمە بوون ، بەگانەکی قورس لە زاریانەوە هەی دەکرد ..
نەعلی لاستیک و ..بیجامەی بازە ..
دوای ئەو هەموو ساڵە ، لەسەر تابلۆیەکی گەورە ، بە خەتەکی ناشیرین نووسی : منالیی ، نەفرەتت لێ بێ ، بیرت ناکەم ..
ئەوندە بگانی دەم و گەدەی بەتاڵی هاوڕەکانی هاتبوون بەسەریدا ، کە ئەچوو بە قوتابخانە ، ئەیووت ئەڕەم بە تەویلە ..!
بەڵەوبەر توند نەرمایی گوێچکەیەکی گوشی ،لە تووڕەییدا ، زیاتر بە لووت ئەدوا : (ئاگڕ باوکت نەهێنیت بە ئێرە ، جارێکی تر نایەیتەوە قوتابخانە)
بە باوکی ووت : (تەماشا کە)
لەسەر ناوونیشانی تیا نووسکانی ، ووشەی قوتابخانەی گەڕەی بوو بە ، تەویلە ..گەواخانە ..حەدیقەی حەیوانات…
چل و چوار ساڵ بەسەر ئەو ڕۆژانەدا تێپەڕیبون ، هەشتا وا ئەزانێ ئەستایە کە بە باوکی و بەڵەوبەرەوە ، تەی بەر بوون ، ئەتووت هەویرێکی بە سەدە و خومرە ئەشەلن و ..هەرچی دەکەن ، خەش نابێ ..
کە یەکەمجار ، هاوڕێ ناشیرینە ددان شکاو و چەکنەکانی دراوسێیان ، داوایان لێکرد بڕۆن لە مزگەوت نوێژ بە جەماعەت بکەن چونکە مامستا ئەحمەد بەتوشیی ئەڵێ هەر نوێژێکی مزگەوت ، بە 27 نوێژ حیسابێ ..
ئەم لە مزگەوت بە مامستای ووت : واتا نوێژێک لە مزگەوت بکەم و .. پێنج ڕۆژ و تاقێک پاڵی لە بەموە ؟
ـــ یەعنی چی ؟

ـــئە 27 نۆژ ، واتا نۆژی پێنج ھەژ و تاقێک ..
مامۆستا ئەحمەد وەک بەردەوام گوێچکەی بە نەجلیقاندەوە ، بە ھەمنیی بزەیەکی بە کرد و ..ووتی :
ـــ سەعدوڵا ، ھەتا زیاتر نۆژ کەبکەینەوە ، ھێشتا کەمە .. ھەوە بدە لە ھەژەکا نێک 27 ، ھەزاران نۆژ بکەیت ، چونکە کە ھەی ، ناگەنتەوە .. ھەژەکان وەک کەمەک گوێنی بێتاە وان ، پێش ئەوەی لە دەستمان دەربچن ، پەویستە پەیانکەین لە عیبادەت و ئیشی باش و چاکە و یارمەتیی و دەستگرێیی ئەوانی تر .. !)
یەکەم نۆژی جەماعەت ، ئەوە بوو ، کە داخڵی مزگەوت بوو ، خەڵکەکی بینی جیا جیا نۆژی سونەتیان ئەکرد ، چاوەڕێی مامۆستایان ئەکرد بێت و جەماعەتەکەیان بۆ بکا .. ئەم وایدەزانی ئەمەیە نۆژی جەماعەت ، چوار ڕکاتەکەی نیوەڕۆی کرد و لەی دا ھاتە دەرەوە ، لەبەر دەرگای مزگەوت مامۆستای دی ، بەنی کەواکەی ، کە ھەشباکە ئێکەشا بە ھوخساریا ، ھات بەسەریدا ، بەنەکی گوڵباخ تەکەڵ بە تەپڵچا و تەوی عەلی بابا ..
ـــھا سەعدوڵا ، بۆ کوێ ؟
ـــمن نۆژی جەماعەتی خەم کرد !
ـــ ھێشتا جەماعەت نەکراوە ، بگەڕێوە ..
یەخەی کراسە تایوانە شینە کاکەکەی ڕاکێشا ، کە لە بازاڕی قاچاخچێکان کڕی بووی ، قوماشێکی لاستیکیی ، دوو گیرفانی سەرسنگی ھەبوو ، بە ترەقەی ناسک دادەخران ..
بەناو خەیاڵکانیدا ڕاچوو بوو ، لە دەزفول سەرباز بوو ، کوشتارێکی زەر کرا بوو ، ئەو عەسرە ئەرانکان ھەرشیان کرد ، زەربەیان کەوتبوونە ناو حەوزی تەزاب و تەلی دەکاویی کارەبا ، سووتاندبوونی ..
ھەژی دوایی موچە و مەتەنی شەش ھەژی وەرگرت ، کە گەڕایەوە ، ھەوای مەرگی مامۆستا بەتوشی بیست ..نایشارێتەوە ، خەفەتی بۆ نەخوارد ، بەڵام ھەستی کرد بەشێک لەو منایەیەی کە قەت بیری نەکردووە و دڵی بۆی لە نەداوە ، ھەرەسی ھێنا …
دایکی پێی ووت : مامۆستا ھیچ نەخۆشی و شتێکی نەبوو ، لە نۆژی نیوەڕۆ گەڕا بۆوە ، تەر قسەی خۆشی بە مامۆستا ژن کردبوو ، تەر نانیشی خواردبوو ، توخوا ! برنج و قەیسییان ھەبوو ، لەگەڵ چای سەیەمدا ، چاوی داخستبوو ..ئیتر ھەزار ساڵ بوو مردبوو !!
مزگەوت ، تەنھا جێگایەک بوو کە منایەک ھەزارکانی گەرەک بتوانن سەردانی بکەن ، ئەوانەی بەڵایەنی کەمەوە ددانەکیان شکابوو ، چوار دانیشیان کرمە و ڕەش بوون ..ئەوانەی پشتە ملیان ھەتاو سووتاندبووی ، جلەکانیان بەنی دوکەڵ و ..ژەر نینۆکیان پە بوون لە

چکی هش، هی ئەوبوو نایلۆنیان ئاگر ئەدا و دەپ دەپ نایلۆنە تواوەکەیان ئەکردە ناو شوشەی بەتالی شرینقە و لە کۆتاییدا تۆلەکی وەک پیتی هەشتیان ئەچەقاندە ناوی ، هەتا ئەقەیەکی لەگیر بکەن و ببە بە مەدالیا ، دەست و نینۆکیشان لە ئازاری دەپۆ نایلۆنی تواوەی داخ ، بەبەش نەبوون ..تەنها لە مزگەوت بە ئارەزووی خۆیان جوە و قسە و بیریان ئەکردەوە ..هەموو داوایەکیان لە خوا ئەکرد :
ـــ خوایە گیان ، قاقەیەکی هەنگ وەک دەندرمەم ئەوە .. مامان سەیەم ماهە ، بەرامبەر مالی هەزا شەلی چایچی ..خوایەگیان بەم دابەزنە ، تە هەموو شتەک ئەتوانی ..

ـــ خوایە گیان ، لادایەکی سپی .. فیاتەکی پەسکی هەنگ جەرگیی وەک ئەوەی مامەستا غەریب ، با بە گریزەوە بە ، خوایە گیان زەرم حەز لەیە ..
Nawzad Bandy
ـــ خوایەگیان ، یەک کیس نوقوڵی مینەی سەگەشە و ..مەساسەی مینەی چیلکە ئاویی ، هەدەرە حەوشەکەمان ، ماهەکەمان بەرامبەر میراوەکەیە ، دوو ماە سەروو مالی فەخری توجارباشیی .. خوایەگیان شەی نەوان دایک و باوکم کۆتایی پە بنە .. خوایەگیان خوروویی پاشەم بە بیانیانی زوودا ، زەر ئازارم ئەدا .. خوایەگیان ، قوتابخانەمان بە خەش بکە ، دارحەیزەرانی دەستی مدیر و مامەستاکان بشکێنە ..
ئەوەی لەی تەک ئەدان یان وەک ووتراوە چەم بە چەقە نابە ، شە عەلی خاوەن مزگەوتەکە بوو ، بە خەی و هەبەکی چوارگەشەی کەن و جووتە نەعلی زلەوە ، خەی ئەکرد بە مزگەوتەکەیدا و ..منالانی ئاو ئەنا : (سەرتان بە ….زی دایکتان ..منالی ئاخر زەمان ..نازانم چەن ئەوەنە چاویان قایمە ،بستەکن دەنە دەرەوە ..؟؟ وەهاهی لە عومری ئەواندا بووم لەترسی ئەوەی نەمگەن ، نەئەهاتمە دەرەوە !!..ئەمانە چ ئاگری قورتەکن ئیلاهیی ؟)
هیچ کەسە ، بە مامەستا ئەحمەدیشەوە ، قسەیان لە قسەی شە عەلیدا نەدەکرد ، چونکە هەم پیرترین کەسی گەدەک و ..هەم خاوەنی مزگەوتەکەیش بوو ..یان ئاستر کەس نەیدەورا وەئامی بداتەوە .. ئەو قسەکانی سەیر بوون ، بە نمونە ئەیووت :
ـــ کە جارە دەستنوژت گرت و بات لە بەوە ..دووەم جار دەستنوژت تازە کردەوە و بات لەبەوە ، دەستنوژی سەیەم مەشە ، تەنکیەک ئاوە ، هەمووی بە جەنابت دانەراوە ..مەعنای وایە خوا نوژی تەی ناوە و غەتت زەرە ، بەیە وا ئەتەنە ..!
هەناسەیەکی قوڵی هەکەشا ، بەسەر ئەو پیتانەدا ئەیشتەوە و تەخی

ئەکردەوە ، کە نوسی بووی :
منداڵیی ، نەفرەتت لێ بێ ، بیرت ناکەم .. تف !!
بە خەتێکی ناشیرین نووسرا بوو .
Seen by Nawzad Bandy at Tue 11:05 AM

سور النور، شعر و شهادات.. شاعر صلاح جلال

بۆ خوێندنەوەی ئەم کتێبە بە زمانی عەرەبی کلیکی ئەرێکەن..

SalahJalal_swrAlnwrDownload

وەردی فەنابوون.. شەماڵ بارەوانی

وەرە ژەرکراسی حەز و سوخمەی تامەزرۆیيت
لەسەر ترۆپکی نائومێدیيەکانم هەڵخە و
ستێک بزز لە لەواری تابلۆی خەمەکانم بچنە

وەرە لە خەراپاتی بوونم جیلۆ بکە و
هەرەمی فیراق بەمنە

وەرە کەتری سوریالیستی دەروازەی ڕەحم سەربڕە و
پەردەی ئاسمانی نیگرانییەکانم بدڕنە

وەرە پەراوێزی دیدەم ئالوودە بکە بە حیکمەتی سووتان و
کوپێک قاوەی دیدارم بڕبنە

وەرە بە دەم نەشینی جامێک مەی غوربەتەوە،

مەمی تامەزرۆیی لە دیوەخانی دەتەنگیم دابگیرسێنە

وەرە دەم بخەرە دەمی شیعرەکانم و
ئامێز لە دەیجووری دڵەکانم وەربێنە

وەرە قەسیدەی ماڵئاوایی لە ئەلبوومی یادەوەریم بسڕەوە و
چەپکێک ماچ لە دەربەندی گەنام بەوێنە

وەرە لە خانەقای تەنیاییمدا گیتاری ئاوەتەبوون بژێنە و
دەکی ژان لە پەرەزی چاوەوانیم دەربێنە

وەرە بەرماڵی نزام پێ کە لە وردە موناجاتی عیشق و
واز لە قانوونی عەبەس بێنە

وەرە ببە بە ڕابیعەی ویسال و بە دەم سەمایەکی سۆفیانەوە، وەردی
فەنابوونم بە بخوێنەوە

وەرە زەمهەریری کیشوەری ئومێدم هەپرووون کە و
بە پەنجەی دەفی سەزت گەی ئەو دەزگەی جوگرافیای ڕەحم دابمرکێنە